

Tereza Řádková
Role vedlejších postav v Molièrových komediích
ÚRS FFUK 2016

Oponentský posudek diplomové práce

Autorka se ve své diplomové práci sepsané pod vedením Závaše Šumana zabývá vedlejšími postavami v Molièrových komediích *Škola žen*, *Tartuffe*, *Don Juan*, *Lakomec*, *Měšťák šlechticem*, *Skapinova dobrodružství* a *Zdravý nemocný*. Nejprve v teoretické části vymezuje v obecných rysech základní pojmy při zkoumání literární postavy, klade otázku po nadřazenosti děje nad postavou a zdůrazňuje především „komparativní studium postav, jejich pozice a role v narativu“ (s.9). Obrací se k literární postavě obecně, připomínajíc například Aristotelovy základní složky tragédie (nikoli ovšem komedie z pochopitelných důvodů).

V následující partii své práce se obrací k Molièrovi a k jeho přínosu, vycházejíc opět od obecných nebo naopak zcela konkrétních daností (Molière je jedním z nejúspěšnějších dramatiků na celém světě, narodil se v rodině čalouníka etc., s.13) a dospívá k obecným a ve své obecnosti poněkud povšechným závěrům (Molièrova jedinečnost je založena na /.../ pozoruhodné kvalitě jeho her, s.14).

V dalším oddíle své práce se Tereza Řádková zaměřuje na problematiku originality Molièrova díla, kterou spatřuje v nápravě lidí zábavným způsobem (s.15). Posléze rozebírá „specifické charaktery“, tedy vytváří jakousi typologii Molièrových vedlejších postav (*type du fourbe*, *type du valet maladroit et lourdaud*, *valet du bon sens*, *raisonneur*: zde by bylo na místě doplnit české ekvivalenty uvedených pojmů).

V praktické části přistupuje autorka k analýze vedlejších postav v uvedených komediích, tedy k hlavnímu tématu své práce. Tyto analýzy se skládají vždy nejprve z charakteristiky „hrdinů“, vystavěné vždy na poměrně rozsáhlých citacích a na uvedených českých překladech od různých překladatelů v poznámkách pod čarou, jejichž hodnocení není předmětem autorčiny práce.

V závěru své práce Tereza Řádková zobecňuje dílčí teze formulované v jednotlivých kapitolách. Dospívá k poznání, že „právě vedlejší postavy hrají důležitou roli v Molièrově díle, a tak by tyto analýzy také mohly přispět k lepší interpretaci autorova díla.“ (s.56) Tento závěr by ovšem bylo třeba specifikovat.

Práce je po stylistické stránce formulována dosti kultivovaně, jakkoli se v ní vyskytují určité neobratnosti. Autorka několikrát cituje sama sebe, což není obvyklé. Některé tvary jsou sporné, ne-li chybné („prostost“ na s. 42). Pokud jde o otázky koncepční, nabízí se především jistý nedostatek problematizace. Typologie vedlejších postav je bezesporu náležitá a podložená, avšak sám koncept vedlejší postavy by bylo zapotřebí rozvinout. Jsou vedlejší postavy společensky níže postavenými postavami? Nebyly by v tom případě například vedlejšími postavami všechny plebejské figury? Postrádám jejich hlubší hodnocení: o čem svědčí jejich přítomnost v Molièrových komediích? Proč vůbec dostávají slovo? Vedlejší charaktery nejsou údajně „tak důležité“ (s. 40). Je tomu tak proto, že se vyznačují „dobrým úmyslem“. Odpovídá-li tento „dobrý úmysl“ u Molièra pojmu „bon sens“, bylo by možná vhodnější jej přeložit slovním spojením „zdravý rozum“, jak je obvyklé.

Diplomová práce Terezy Řádkové odpovídá bezesporu autorčině dlouhodobému zájmu o Molièra, jak o tom svědčí téma její bakalářské práce. Splňuje v zásadě požadavky kladené na univerzitní tezi. Doporučuji tuto práci k obhajobě a navrhuji její hodnocení klasifikačním stupněm výborně nebo velmi dobře podle průběhu obhajoby.

Aleš Pohorský
oponent